

**"Техническа помощ за подобряване на
професионалните стандарти на българската журналистика"**

Център за развитие на медиите: София 1000, ул. "Триадница" 6, ет. 2, тел./факс: + 359 2 980 77 45, www.mediacenterbg.org/phare-bbc

Етичен кодекс на българските медии

Съгласно конституцията на България и нейните международни споразумения в сферата на човешките права;

Като потвърждаваме, че всеки има основното право на свобода на изразяване, достъп до информация, защита на личното достойнство и неприкосновеността на личния живот и право на безопасност и сигурност;

Като потвърждаваме, че трябва да бъде гарантирано правото на медиите да работят без всякаква цензура;

Като съзнаваме, че за да се балансират тези права, медиите имат както свободи, така и отговорности, както права, така и задължения;

Като декларираме, че нашата основна цел, възприемайки духа и буквата на този Кодекс, е да уважаваме правото на обществото да получава и разпространява достоверна информация, за да могат гражданите да играят активна роля в условията на прозрачна демокрация;

Като признаваме своята отговорност да уважаваме тези права, ние, представителите на българските медии¹, приемаме следните принципи²:

---

¹ Журналисти, редактори, продуценти, издатели и собственици на печатни и електронни медии.

² Тези принципи формират основите на саморегулацията на българските медии. Медиите, които приемат този Кодекс, ще направят подходящи публикации за него.

1. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ДОСТОВЕРНА ИНФОРМАЦИЯ НА ОБЩЕСТВОТО

1.1 Точност

- 1.1.1 Ще предоставяме на обществото точна и проверена информация и няма преднамерено да скриваме или изопачаваме факти.
- 1.1.2 Няма да публикуваме³ информация, за която знаем, че е невярна.
- 1.1.3 Няма да подвеждаме обществото и ясно ще посочваме къде са използвани манипулирани текстове, документи, образи и звуци.
- 1.1.4 Ясно ще разграничаваме фактите от коментарите и предположенията.
- 1.1.5 В коментарите и анализите ще се стремим да представяме разнообразни мнения и гледни точки.
- 1.1.6 При отразяване на спорове ще се стремим да дадем възможност на засегнатите страни да изразят своята позиция.

1.2 Поправки

- 1.2.1 Ще публикуваме ясна и достатъчно забележима поправка, щом бъде доказано, че е публикувана неточна или подвеждаща информация, и ще се извиним, ако е необходимо.
- 1.2.2 Ще предоставяме право на отговор на лица и организации, засегнати пряко от неточни или подвеждащи публикации.

1.3 Източници

- 1.3.1 Ще се стремим да проверяваме информацията преди нейното публикуване, като търсим и използваме различни източници, и доколкото е възможно ще посочваме нейния произход.
- 1.3.2 Предпочитаме да използваме идентифицирани източници пред анонимните, чиято честност и надеждност не може да се прецени от обществото.
- 1.3.3 Няма да разкриваме поверителните си източници на информация.
- 1.3.4 Винаги ще посочваме, когато информацията не е потвърдена.

2. СЪБИРАНЕ И ПРЕДСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

2.1 Идентификация

- 2.1.1 Ще събираме информация с честни и законни средства, без да скриваме, че сме журналисти.
- 2.1.2 Ако използваме уловки, скрити камери и микрофони или друга специална техника, както и прикриване на професионалната си идентичност, това ще става, само ако няма друг начин да осигурим изключително важна за

---

³ По смисъла на този кодекс под "публикация" се разбира всяко представяне на информация както в печатните, така и в електронните медии.

обществения интерес информация; ще посочваме в информацията, че са използвани такива методи.

2.2 Тормоз

2.2.1 Няма да използваме заплахи, принуда и тормоз за събиране на информация.

2.3 Неприкосновеност на личния живот

2.3.1 Уважаваме неприкосновеността на личния живот на всеки.

2.3.2 Ще избягваме публикуването на снимки и записи, направени извън обществените места, ако засегнатите лица не са съгласни.

2.3.3 Няма да засилваме мъката на хората, попаднали в беда или пострадали от престъпление, и ще съобщаваме такива информации със съчувствие и сдържаност.

2.3.4 Ще уважаваме желанието на хората да не бъдат безпокоени в скръбта си.

2.3.5 Само особено важен обществен интерес може да оправдае намесата на медиите в личния и семейния живот.

2.3.6 Съгласно практиката на Европейския съд за правата на човека публичните лица се ползват с по-ниска степен на защита на личния живот и затова информация за техния личен живот може да бъде разкривана, но само когато се налага от обществения интерес.

2.4 Деца⁴

2.4.1 Ще проявяваме специална отговорност за спазване на правата на децата, включително и правото им да бъдат чути.

2.4.2 Няма да се възползваме от тяхната неопитност и доверчивост.

2.4.3 Няма да публикуваме информация или снимки за личния живот на деца, освен ако не е от значителен обществен интерес.

2.4.4 Няма да разкриваме самоличността на деца, попаднали в беда или засегнати от престъпления.

2.4.5 Ще избягваме да интервюираме деца без съгласие на възрастни, отговарящи за тях.

2.5 Дискриминация

2.5.1 Като уважаваме правото на всеки да живее в сигурност и безопасност, няма да публикуваме материали, подбуждащи или насърчаващи омраза, насилие и всякаква форма на дискриминация.

2.5.2 Няма да посочваме расовата, религиозната, етническата принадлежност, сексуалната ориентация, умственото или физическото състояние, ако тези факти нямат съществено значение за смисъла на информацията.

---

⁴ Съгласно Закона за закрила на детето “дете е всяко физическо лице до навършване на 18 години”.

2.6 Престъпления и жестокост

- 2.6.1 Спазваме презумпцията за невинност и не квалифицираме никого като “престъпник” преди издадена присъда.
- 2.6.2 Ако сме информирали за обвинения срещу някого, ще съобщим и за изхода от съдебния процес.
- 2.6.3 Ще проявяваме предпазливост при разкриването на самоличността на жертви на престъпления и свидетели на престъпления, особено в случаите на сексуално насилие, освен ако самите жертви не се съгласят да бъдат идентифицирани.
- 2.6.4 Ще се въздържаме от възхваляващо или придаващо излишна сензационност отразяване на престъпления, насилие и жестокост.
- 2.6.5 Ще внимаваме да не бъдем използвани за платформа от онези, които насърчават, подбуждат или прилагат насилие; ще съобщаваме за техните действия с необходимата сдържаност и само ако това е в очевиден обществен интерес.

2.7 Благоприличие

- 2.7.1 Ще се придържаме към добър тон и благоприличие в нашите публикации.

2.8 Самоубийства

- 2.8.1 При съобщаване за самоубийства, ще избягваме да огласяваме подробности за начина, по който са извършени, за да ограничим риска от подражание

3. РЕДАКЦИОННА НЕЗАВИСИМОСТ

- 3.1 Няма да се поддаваме на политически или икономически натиск или влияния.
- 3.2 Ясно ще разграничаваме вземането на редакционни решения от търговската политика на медията.
- 3.3 Ясно ще разграничаваме редакционното съдържание от платените публикации, рекламните или спонсорирани материали.
- 3.4 Ние не приемаме каквито и да било лични, политически или финансови стимули, които могат да повлияят на нашата способност да предоставяме на обществото точна информация.
- 3.5 Няма да използваме достъпа си до информация като средство за лично облагодетелстване, особено по отношение на информация за развитието на бизнеса и финансовите пазари.
- 3.6 Няма да отразяваме събития или теми, в които имаме пряк личен интерес, или ще посочим личните си интереси, когато това има отношение към материала.
- 3.7 Уважаваме правото на журналиста да откаже да изпълни задачи, или да бъде посочен като автор на материали, нарушаващи буквата и духа на този Кодекс.

- 3.8 Ние няма да плащаме на източници за информация, но където се наложи плащане, за да се получи информация, която обществото има право да знае, ние ясно ще посочим, че е било платено за нея.

4. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ В МЕДИИТЕ И МЕЖДУ МЕДИИТЕ

- 4.1 Ние вярваме, че взаимоотношенията между медиите, както и между медийните професионалисти, работещи в тях, трябва да се характеризират с взаимно уважение и честна конкуренция, с цел запазване на авторитета на професията.
- 4.2 Ние вярваме, че обществото има право да знае кой притежава и контролира медиите.
- 4.3 Ние смятаме за неприемливи всички форми на плагиатство.
- 4.4 Ние уважаваме авторското право и спазваме авторскоправните споразумения.
- 4.5 Кратки извадки от чужди материали могат да се използват без разрешение, но задължително трябва да се посочва от коя медия са взети.
- 4.6 По-дълги откъси или цели материали от други медии могат да се използват само с предварително разрешение и като се посочат авторът и медията.
- 4.7 Ще подкрепяме наши колеги от други медии, когато те са несправедливо нападани или критикувани. От друга страна обаче, професионалната солидарност не ще бъде извинение за укриване или изкривяване на информация.
- 4.8 Ние вярваме, че журналистите, които са спазили буквата и духа на този Кодекс, но са преследвани в съда от трети страни заради техни публикации, трябва да бъдат подкрепяни от медиите, в които работят.

5. ОБЩЕСТВЕН ИНТЕРЕС

- 5.1 Нарушаването на условията на този Кодекс може да бъде оправдано, само ако се докаже недвусмислено, че е било в обществен интерес.
- 5.2 По смисъла на този Кодекс информацията “в обществен интерес” не бива да се обърква с информацията, която е “интересна на обществото”
- 5.3 Една публикация е “в обществен интерес”, само когато:
- Е в защита на здравето, безопасността и сигурността;
  - Съдейства за предотвратяване и разкриване на тежки престъпления и злоупотреба с власт;
  - Предпазва обществото от опасността да бъде сериозно заблуждавано.